

Politika jako vtip

 radiouniversum.cz/ivan-hoffman-politika-jako-vtip/

Ivan Hoffman

Text 25.3.2024 5 min Přehrát

#Politika

Občas to vypadá, že neumíme brát politiku vážně, že nám jsou politici jenom pro legraci. Příčiny to může mít dvě. Buďto jsme obdařeni smyslem pro humor, a nic, ani politika, nám není svaté, anebo jsou naši politici neodolatelně legrační, respektive beznadějně směšní. Tyto dvě příčiny se samozřejmě nevylučují. Spíše se doplňují a jejich synergií je onen zpravidla černý politický humor.

V rozdělené společnosti se samozřejmě nesmějeme všichni témuž. Lidé s opozičním naturelem slyší na to, když se zesměšňuje vláda, někomu ale přijde zábavné dělat si legraci z opozice. Kdo jde k volbám, činí hlasováním vnitřní rozhodnutí, komu se nebude smát. Ano, jsou to politici, které volil. Smát se jim by znamenalo být k smíchu sám sobě. Těch, které jsme nevolili, je ovšem pro ironické špičkování k dispozici dostatek. A kdo je politikou natolik znechucen, že k volbám nechodí, disponuje kompletním portfoliem politických celebrit, které brát vážně by bylo komické.

Dnešnímu humoru, kdy se politici parodují a zesměšňují, předcházely kdysi politické vtipy. První politický vtip, který si pamatuji z dětství, byl o tom, jak v letadle letí tři prezidenti. Hoří motor a zjistí se, že jsou jen dva padáky. Iniciativní Husák vybidne Brežněva, aby se zachránil první. Ten vyskočí a na Husáka se ten třetí prezident, myslím, že to byl americký, zlobí, že jim už zbyl padák jenom jeden. Na to ho vychytralý Husák uklidní, že Brežněv vyskočil s batohem.

Staré politické vtipy byly prvoplánové, nekomplikované, nadčasové. Proto mnohé zlidověly a vyprávěla se už jenom jejich pointa: „Dneska je krásně, dneska by to šlo“. Neklame-li mne paměť, politické vtipy nebyly vulgární, hrubé ani agresivní. Snad proto, že byly reakcí na nekonečnou dočasnost. Jako vtip, že socialismus je slepá cesta ve vývoji, protože tento systém nemůže trvat déle, než nějakých dvě stě let. Zajímavá byla na starých politických vtipech víra, že opakem toho, čemu se smějeme, je něco lepšího. Vtipy o beznaději byly vlastně laskavé.

Dnes výsměch adresovaný politikům vychází z nenávisti. Jestliže politika snese srovnání s organizovaným zločinem, pak se humorem neutralizuje zoufalství, skepse, bezmocnost proti tomu, v čem lidé žijí. Když premiér získá přezdívku Nutella, anebo Nutelovič, nevyjde z toho jako nějaký popleta. Je to výraz hlubokého pohrdání. Lidé se politikům smějí skrze zařáté zuby. Čím více se politici v žoldu korporací pletou lidem do života, tím více lidí vidí, že tady končí legrace.

Jako černý humor působí samotný projekt zelené devastace hospodářství. Anebo progresivní demontáž tradiční pospolitosti, ať už jde o rodinu, obec, anebo národní stát. Kam se člověk podívá, nabízejí se absurdní alternativy k tomu, co ještě včera normálně fungovalo. Terčem výsměchu se tak stává politická deviace, která se promítá do programů, usnesení, regulací, předpisů a zákonů, kterými politici nenormalizují veřejný prostor.

Humor už není jako kdysi namířen proti papalášství, proti nevkusu. Dnes se humorem bráníme idiocii elitářů. Není to ten smích od plic, který osvobozuje. Smějeme se křečovitě něčemu, co nám jde po krku. Ale opět – ne všichni. Ti, kteří se příliš dívají na televizi, jež má nulový smysl pro humor, jsou politického vtípkování ušetřeni. Jako nevědomost nečiní hříchu, jsou tyto oběti televize omluveny z nevtipnosti. S tím, co jim jde po krku, jsou smířeni a nechápou, co je nám na nich k smíchu.

[Všechny příspěvky s Ivan Hoffman](#)

Diskuze:

Napsat komentář

E-mailová adresa nebude publikována.